

Subiect: **Cerere de clasare de urgență a imobilului situat la nr. 193, Roșia Montană, Comuna Roșia Montană, Județul Alba**

Către: Direcția Județeană pentru Cultură, Culte și Patrimoniul Cultural Național Alba
Domnului Director Matei Drîmbărean

În atenția: Primăriei Comunei Roșia Montană,
Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice,
Ministerului Culturii și Cultelor – Direcția Generală Patrimoniu Cultural Național

Stimate domnule Director,

Data fiind valoarea excepțională a sitului istoric Roșia Montană în întregul său, recunoscută și instituită prin includerea Comunei Roșia Montană în lista „unităților administrative cu concentrare foarte mare a patrimoniului construit cu valoare culturală de interes național” – stabilită prin Planul de amenajare a teritoriului național, Secțiunea a III-a: Zone protejate (PATN/III), aprobat prin L.5/2000 – precum și prin înscrierea în Lista Monumentelor Istorice a unui număr de 3 situri și 46 de monumente aflate pe teritoriul comunei;

Având în vedere numeroasele construcții și ansambluri istorice valoroase, neincluse în Lista Monumentelor Istorice, aflate pe întreg cuprinsul comunei Roșia Montană, a căror valoare este recunoscută prin includerea lor, cu titlu generic – „monumente de arhitectură populară” și „ansamblu urban”, în rândul „monumentelor istorice de valoare națională excepțională” instituite prin PATN/III și este, de asemenea, constatată și semnalată în repetate rânduri prin studiile și documentațiile de urbanism realizate în ultimii ani pentru acest teritoriu – documentații analizate și avizate sau doar consultate de Comisia Națională a Monumentelor Istorice (prezentate în Anexa 2);

Dat fiind pericolul grav în care se află cea mai mare parte a patrimoniului cultural de la Roșia Montană, sub spectrul dispariției provocate de proiectul minier promovat de societatea Roșia Montană Gold Corporation;

În acord cu scopul principal înscris în Statutul Asociației „Arhitectură. Restaurare. Arheologie” – protejarea, conservarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural;

În baza articolelor 12 (1) 2. d) și 20 din Legea privind protejarea monumentelor istorice, nr.422/2001, cu modificările și completările ulterioare, și a Normelor metodologice privind clasarea și evidența monumentelor istorice (aprobat prin OMCC nr.2682/2003);

vă solicităm

Să inițiați procedura de clasare de urgență a imobilului situat în satul Roșia Montană la nr. 193 – Casa Șuluțiu, Comuna Roșia Montană, Județul Alba.

Valoarea casei care face obiectul acestei cereri este recunoscută și declarată prin documentațiile de urbanism în vigoare (completare PUG). Construcția este reprezentativă pentru patrimoniul cultural local, prin prisma tuturor criteriilor de clasare a monumentelor istorice.

Casa Șuluțiu, construită la sfârșitul secolului al XIX-lea, în 1897, este reprezentativă pentru arhitectura tradițională a zonei – atât prin tipologie arhitecturală, cât și prin sistem constructiv. A fost ridicată pentru a asigura locuințe de serviciu pentru Întreprinderea Minieră și a găzduit, între 1948 și 1954, Școala Profesională. Construcția dezvoltă tipul de locuință tradițională cel mai răspândit la Roșia Montană – cu încăperi adiacente accesibile prin târnaț, multiplicând numărul de unități de locuire, ceea ce o transformă într-un unicat, o interpretare originală a unei formule locale. Construcția, prin frontul neobișnuit de lung pe care-l dezvoltă spre stradă și prin creșterea progresivă a volumului –preluând panta repede a terenului de-a lungul străzii, reprezintă un reper urbanistic important în zona căreia îi aparține - centrul administrativ actual.

Casa este în pericol iminent de dispariție. Proprietarul a obținut autorizație pentru lucrările de desființare, în ciuda valorii sale, și a situării în zonele de protecție a șase monumente istorice clasate (casele nr. 184, 185, 186, 191, „Exploatarea minieră romană de la Alburnus Maior, Masivul Orlea” și „Vestigiile romane de la Alburnus Maior, zona Carpeni” – coduri LMI: AB-II-m-B-00272 - 75, și respectiv AB-I-s-A-00065.02, AB-I-s-A-00065.03) și este inclus în teritoriul unui alt monument istoric clasat („Situl arheologic Alburnus Maior – Roșia Montană”, cod LMI: AB-I-s-A-000).

În aceste condiții, pentru salvarea casei de la dispariție și pentru protejarea sa eficientă, clasarea sa trebuie declanșată în regim de urgență.

Anexăm cererii noastre și lista documentațiilor existente în arhiva Direcției Generale pentru Patrimoniul Cultural Național a Ministerului Culturii și Cultelor, din care pot fi extrase informații privitoare la contextul, caracteristicile și valoarea bunului de patrimoniu pentru care solicităm clasarea (Anexa 2).

Vă asigurăm, domnule director, de considerația și de sprijinul nostru.

Ștefan Bâlici,
Vicepreședinte,
arhitect - urbanist,
specialist atestat în domeniul protejării monumentelor

Anexa 1

Imagini actuale ale construcțiilor pentru care solicităm clasarea (foto: ARA, 2007)

Casa – vedere dinspre intersecția străzii principale cu ulița secundară

Vedere din curte – cursiva de acces (târnașul)

Detaliu - timpanul estic, cu data constririi casei,
1897, inscripționată deasupra ferestrelor

Fațada principală - detaliu

Casa - vedere dinspre strada principală: nivelul pivnițelor, puternic înălțat, preia panta străzii

Anexa 2

Documentații referitoare la patrimoniul cultural al sitului Roșia Montană existente în arhiva Direcției Generale pentru Patrimoniul Cultural Național, din cadrul Ministerului Culturii și Cultelor

- *Inventarierea clădirilor și structurilor istorice din localitatea Roșia Montană*
(Centrul de Proiectare pentru Patrimoniul Cultural Național, 2000)
- *Completarea documentației pentru PUG Roșia Montană – Studiu de delimitare a centrului istoric*
(S.C. OPUS – ATELIER DE ARHITECTURĂ S.R.L., 2002; aprobat de Comisia Națională a Monumentelor Istorice; preluat în PUG și PUZ – Zona de dezvoltare industrială)
- *Studiu arhivistic*
(Petru Mortu, Bogdan Ciuculete; parte integrantă a *Studiului de delimitare a centrului istoric*, OPUS, 2002)
- *PUZ Zona istorică centrală Roșia Montană – Studiu istoric de fundamentare*
(OPUS, 2006) (<http://www.simpara.ro> > editura)
- *Centrul istoric Roșia Montană. Plan de management al patrimoniului cultural*
(OPUS, 2006) (anexat la PUZ Zona istorică centrală Roșia Montană; http://www.simpara.ro/rm/plan_management.pdf)